

Compactgids Tuinvogels

Compact Gids

Tuinvogels

KOSM • S

www.kosmosuitgevers.nl

kosmos.uitgevers

kosmosuitgevers

Dit is een vertaling van *Concise Garden Birds Guide*, voor het eerst gepubliceerd in 2012 door New Holland Publishers (UK) Ltd. Voor deze editie geldt © 2014 Bloomsbury Wildlife, een imprint van Bloomsbury Publishing Plc, London/Dublin

Tekst: Bloomsbury Publishers Plc

Ontwerp: Alan Marshall

Illustraties: Dan Cole, Sandra Doyle, David Daly, Bridgette James, Szabolcs Kokay, Stephen Message & David Sutton/Bloomsbury Publishers Plc

Voor de Nederlandstalige uitgave geldt © 2014/2023 Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen, onderdeel van VBK | media

Vertaling: Scribent.nl, Henk Breedveld

Omslagontwerp en zetwerk: Scribent.nl

Kosmos Uitgevers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

ISBN 978 90 439 2781 9

NUR 435

Tiende, herziene druk, 2023

Alle rechten voorbehouden/All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

Inhoud

Inleiding	6	Zwaluwen	94
Bomen en planten	10	Leeuweriken	98
Drinken en baden	16	Kwikstaarten & piepers	99
Voeden in zwermen	18	Pestvogels	104
Vogels voederen	20	Winterkoningen	106
Voersilo's	28	Heggenmussen	108
Voedertafels	30	Lijsters	110
Nestkasten	31	Goudhaantjes	120
		Zangers	122
		Vliegenvangers	130
Eendachtigen	40	Kleine lijsterachtigen	132
Fazantachtigen	42	Staartmezen	136
Reigers	46	Mezen	138
Havikachtigen	48	Boomklevers	148
Valkachtigen	52	Boomkruipers	150
Rallen, koeten en waterhoentjes	58	Kraaien	152
Meeuwen	62	Spreeuwen	162
Duiven	66	Mussen	164
Papegaaien	76	Vinkachtigen	168
Uilen	77	Gorzen	186
Ijsvogels	84	Register	190
Spechten	86	Topografie van de vogel	192
Gierzwaluwen	92		

Inleiding

Dit boekje is in de eerste plaats een gids om met behulp van gedetailleerde beschrijvingen en heldere illustraties vogels te kunnen identificeren. Het beschrijft de meest voorkomende soorten, maar ook enkele vogels die veel zeldzamer zijn. Verder vind je hier informatie over vogelvoedsel, voedertafels, silo's, vetbollen, nestkasten en andere voorwerpen waarmee je meer vogels naar de tuin kunt lokken. Praktische informatie over het creëren van een vogelvriendelijke tuin, zoals het zelf vervaardigen van nestkasten en het telen van voor vogels nuttige planten, kun je vinden in boeken die deze specifieke thema's uitgebreider behandelen.

Vogels aantrekken

Je kunt zelfs naar het kleinste tuintje vogels lokken door er voedsel neer te leggen, zoals zaden, granen en kruimeltjes. Vogels worden ook aangetrokken door planten en bomen die bessen dragen, vooral in de herfst en winter, en door de insecten die zich voeden met planten. In het algemeen vormen inheemse planten een betere voedselbron, al kunnen uitheemse planten zoals de dwergmispel en vuurdoorn, die in de herfst grote hoeveelheden vruchten produceren, net zo nuttig zijn als inheemse.

Een vijver, hoe klein ook, trekt insecten en andere ongewervelden aan en vormt zo een extra voedingsbron voor vogels. En vogels kunnen een vijver gebruiken om te drinken en te baden, als de vijver aan de rand ondiep is. Maar je kunt natuurlijk ook een vogelbadje neerzetten.

Dichte struiken en bomen bieden de vogels niet alleen voedsel, maar ook bescherming en een plek om te nestelen. Nestkasten trekken ook vogels aan, maar ze zullen pas hun nest erin maken als er genoeg voedsel in de vorm van insecten in de buurt is – zelfs de zaadeters voeden hun jongen met insecten. Nestelende vogels mogen niet worden verstoord. Het is volgens de Flora- en faunawet verboden om in het

broedseizoen (zo tussen begin maart en eind augustus) de nesten en vaste rustplaatsen van vogels te verstoren, te vernielen of te verwijderen. Voor sommige vogelsoorten geldt dit ook buiten het broedseizoen.

Vogels herkennen

Dit boek geeft van elke vogel de gemiddelde lengte, variaties in het verenkleed, roep en details over de habitat en het gedrag. Sommige vogels zijn moeilijk te identificeren, zelfs voor ervaren vogelaars. Let bij het identificeren van een vogel op de volgende onderscheidende kenmerken.

Vlucht De manier van vliegen van een vogel kan een belangrijke aanwijzing zijn tot de identiteit. Bosvogels, zoals spechten, hebben een typische golvende vlucht, die vooral goed zichtbaar is als ze boven open terrein vliegen. IJsvogels vertonen een directe, snelle vlucht, waarbij ze vaak vlak boven het water scheren. De vorm die de vogel tijdens het vliegen toont, kan ook een onderscheidend kenmerk zijn: eenden en zwanen vliegen met snel slaande puntige vleugels, en hun nek is naar voren uitgestrekt.

Vorm Algemene vorm en onderscheidende kenmerken als snavelvorm en de lengte van poot of staart.

Kleur en patronen Kleur vormt niet altijd een betrouwbare aanwijzing, omdat het licht zelf en de omgevingskleuren kunnen zorgen voor onvoorspelbare afwijkingen. De patronen op het verenkleed zijn waarschijnlijk belangrijker. Vergeet echter niet dat het verenkleed kan variëren in de verschillende seizoenen en in de afzonderlijke levensstadia van de vogel – zo wijkt het uiterlijk van een jonge en van niet-broedende vogels meestal af van een 'normaal' exemplaar.

Gedrag Veel vogelsoorten, zoals mezen, kunnen worden waargenomen in zwermen – vooral in de winter – terwijl andere vaak in paartjes worden

Vogels voederen

VOGELVOER

Je kunt vogels het hele jaar door helpen door ze voedsel aan te bieden in de tuin, maar vooral 's winters, als de natuurlijke voedselbronnen als zaden, vruchten en insecten minder voorhanden zijn, is het belangrijk voor ze, en in de tijd dat ze hun jongen voeren. Tijdens de overgang van de herfst naar de winter is vetrijke voeding zoals pinda's, vetbollen en kaas nuttig, in de lente en zomer is voedsel met een hoog eiwitgehalte zoals meelwormen belangrijk voor vogels met jongen. Vermijd zout eten als spek, voedsel dat in de vogelbuik kan opzwellen zoals gedroogde kokosnoot, en losse pinda's, waar jonge vogels in kunnen stikken.

Vogelvoer als zaden en granen kun je in grote hoeveelheden inkopen en dit dan thuis bewaren in een afgesloten container op een koele, droge plek. Er zijn ook zaadmengsels verkrijgbaar.

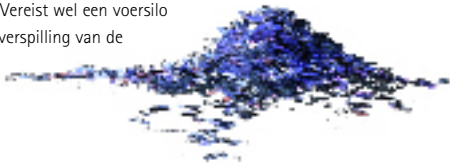
Zwarte zonnebloempitten Perfect energierijk voer voor het hele jaar. Verkrijgbaar in mixen en apart. Het oliegehalte van de zwarte zonnebloempitten is hoger dan dat van de gestreepte.

Zonnebloemkernen Gedopte zonnebloempitten hebben het voordeel dat vogels snel en makkelijk dit calorierijke voedsel kunnen eten. En de grond eromheen wordt niet 'vervuild' met schillen.

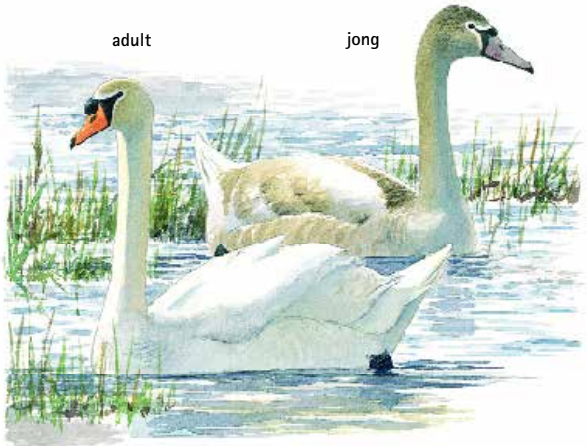

Nigerzaad Klein en zwart, met een hoog oliegehalte. Populair bij vogels met een slanke snavel, zoals putter, sijs en barmsijs. Vereist wel een voersilo met smalle spleten om verspilling van de kleine zaadjes te voorkomen.

Knobbelzwaan

Cygnus olor

GROOTTE EN BESCHRIJVING 152 cm. Een van de zwaarste vliegende vogels ter wereld. Grijsbruin als jong, geheel wit als adult. Heeft oranje snavel met zwarte knobbel (kleiner bij vrouwtjes) aan de basis en een sierlijke boog in de nek.

GELUID Voornamelijk stil; sist bij boosheid en verstoring.

HABITAT In stilstaande en zacht stromende wateren, ook in estuaria en beschermt kustgebied; in Noord- en West-Europa. Standvogel in Nederland.

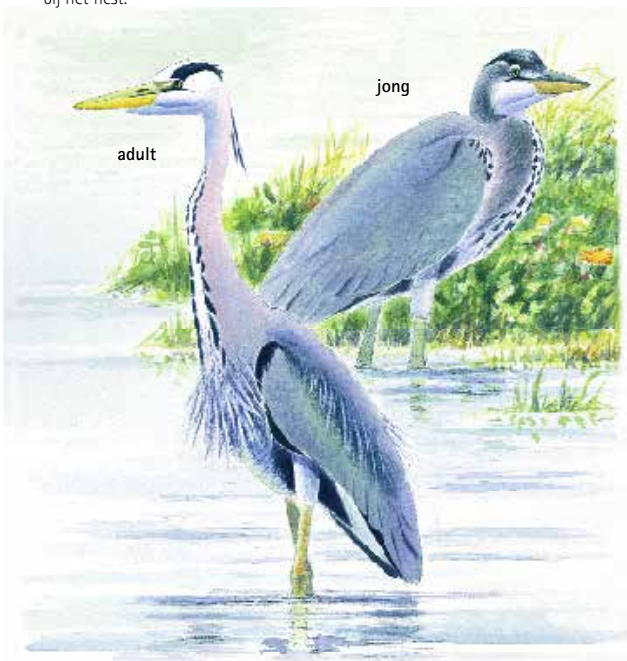
VOEDSEL EN GEDRAG Voedt zich door zijn nek onder water te steken, soms grondelt hij zelfs. Heeft graag een grasveld in de buurt. Het nest bestaat uit een grote berg plantenmateriaal aan de waterkant.

Blauwe reiger

Ardea cinerea

GROOTTE EN BESCHRIJVING 95 cm. Zeer grote vogel, overwegend grijs met zwart-witte tekening. Broedkleed omvat lange zwarte pluimen op de kop. Tijdens de vlucht wordt de nek ingetrokken; vleugelslag is langzaam en zwaar.

GELUID Tijdens de vlucht een schorre 'kraark' en 'kraa' klappert met de snavel bij het nest.

- Prachtige, natuurgetrouwe tekeningen van meer dan 88 soorten en variaties
- Belangrijkste informatie over kenmerken, verspreiding en leefomgeving
- Met unieke miniposter: in één oogopslag de vliegbeelden van veelvoorkomende soorten
- Met duurzame kunststof omslag

Gemaakt in samenwerking met **Natuurpunt**, een onafhankelijke vrijwilligersvereniging die zorgt voor de bescherming van kwetsbare en bedreigde natuur in Vlaanderen. Kijk op www.natuurpunt.be.

**KOS
M•S**

NUR 435

Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen

www.kosmosuitgevers.nl